Kohalike omavalitsuste KORKS-i teabepäeva küsimused ja vastused

Seisuga 20. oktoober 2026

Dokumenti on koondatud 6. oktoobril 2026 Paides toimunud kohalike omavalitsuste kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse (KORKS) teabepäeval Slido keskkonnas esitatud küsimused ja neile koostatud vastused.

Küsimused on rühmitatud teemade kaupa ja esitatud võimalikult algsel kujul. Sisult sarnastele küsimustele on vastatud eraldi, mistõttu võivad mõned vastused osaliselt korduda. Teabepäeval esitatud kommentaarid ja tähelepanekud on koondatud dokumendi lõppu.

Vastuste koostamisse panustasid Riigikantselei, Siseministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium, Kliimaministeerium, Päästeamet, Sotsiaalkindlustusamet, Eesti Varude Keskus ja Ravimiamet.

Vastused lähtuvad dokumendi koostamise ajal kehtinud õigusraamistikust ja teadaolevatest rakendusplaanidest. Kuna mitme KORKS-i rakendusakti koostamine on veel pooleli, võivad mõned nõuded ja praktilised lahendused edaspidi täpsustuda.

Ajakohast teavet leiab KORKS-i käsiraamatust, mida täiendatakse jooksvalt.

Rahastus ja ressursid

Küsimus	Vastus
Nr 1 | 10:18 | 18 poolthäält Millisena näeb Riigikantselei rahastusmudelit, et saaks ka füüsiliselt kriisideks ette valmistuda? Dokumentide najal seda ära ei tee. Kust tuleb raha?	Rahastus on kriisivalmiduse arendamisel üks suuremaid väljakutseid. Oleme nõus, et üksnes plaanide ja dokumentide koostamisest ei piisa. Tegelik valmisolek eeldab nii investeeringuid taristusse, varudesse ja seadmetesse kui ka toimivat töökorraldust, piisavat personali, koostöökokkuleppeid, koolitusi ja õppusi. Oluline on, et kriisiplaanis oleksid läbi mõeldud konkreetsed tegutsemislahendused, sealhulgas vastutajad, asendajad, infovahetus ja tegevused olukorras, kus tavapärane teenus või abi katkeb. Neid lahendusi tuleb ka praktikas harjutada. Eriti oluline on tagada, et abivajadusega inimesed saaksid vajalikku abi ka kriisi ajal. Viimastel aastatel on laia riigikaitse, sealhulgas elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse tugevdamisse suunatud märkimisväärselt lisavahendeid. Aastatel 2022–2025 tehtud rahastusotsuste maht ulatub miljardi euroni. Nende vahenditega on muu hulgas arendatud elutähtsate teenuste toimepidevust, tervishoiuvarusid, evakuatsioonivõimet, ohuteavitust ja sisejulgeoleku valmisolekut. Samas on vajadused jätkuvalt oluliselt suuremad kui võimalused. Riigikaitse arengukava koostamisel oleme kaardistanud järgmiste aastate võime- ja investeerimisvajadused ning otsime neile rahastusvõimalusi nii riigieelarvest kui ka Euroopa Liidu vahenditest. Oluline võimalus on 2028. aastal algav uus Euroopa Liidu mitmeaastane finantsraamistik, mille ettevalmistamisel seisab Eesti selle eest, et senisest rohkem vahendeid oleks võimalik kasutada laia riigikaitse ja kriisivalmiduse tugevdamiseks.

Küsimus	Vastus
	Riigi eelarvestrateegia koostamisel olid riigi rahalised võimalused väga piiratud ning täiendavaid vajadusi ei olnud võimalik soovitud mahus rahastada. Seetõttu ei ole praegu olemas ühtset rahastusallikat, mis kataks kõik KORKS-i rakendamisega seotud vajadused. Pikemas vaates on eesmärk, et kriisivalmiduse tagamiseks vajalikud püsikulud oleksid arvestatud asutuste tavapärasesse eelarvesse ning suuremate võimearenduste ja investeeringute rahastamiseks kasutataks täiendavalt nii riigieelarve kui ka Euroopa Liidu vahendeid. Seejuures tuleb leida lahendused ka kohalike omavalitsuste kriisivalmiduse arendamiseks vajalike võimete ja investeeringute rahastamiseks, sest seadusest tulenevate ülesannete täitmine eeldab lisaks planeerimisele ka praktiliste võimete loomist ja ülalpidamist. Lisaks füüsilistele vahenditele hõlmab see näiteks töötajate ja asendajate valmisolekut, teenuste jätkumise korraldust ning abivajadusega inimeste transpordi ja ligipääsetavate vastuvõtutingimuste tagamist. Kõiki vajadusi ei saa siiski lahendada üksnes täiendava rahastusega. Samuti on võimalik, et osa puudujääke on saab vähendada töökorralduse muutmise, KOV-ide vahelise koostöö ja olemasolevate ressursside ühise kasutamisega. Palume otsida koostöövõimalusi teiste omavalitsuste, riigiasutuste ja erasektoriga.
Nr 4 | 11:40 | 9 poolthäält PäA on EKK koordineerija, kuid KOV peab tagama võimalused: evakuatsioonikohad, AVK-d, avalike hoonete varjumiskohad jms. Kust ja millal tuleb rahaline tugi KOV-ile?	KORKS-i jõustumisega ei kaasnenud Päästeametile täiendavat rahastust, mida saaks kohalikele omavalitsustele elanikkonnakaitse ülesannete täitmiseks edasi suunata. Varasematel aastatel on Päästeamet toetanud omavalitsusi erinevate taotlusvoorude kaudu ning võimaluste tekkimisel soovitakse sellega jätkata. 2027. aastal jätkatakse KOVide toetamist kriisispetsialistide palkamisel. Toetus ühe KOV üksuse kohta on 9615 eurot aastas (kõigile võrdselt). Toetust antakse üks kord aastas. Mõistame, et elanikkonnakaitse võimete arendamine eeldab omavalitsustelt märkimisväärseid investeeringuid. Seetõttu on oluline leida valdkonnale püsiv rahastus ning täiendavaid võimalusi otsitakse nii riigieelarvest kui ka Euroopa Liidu vahenditest. Praegu ei ole siiski võimalik lubada konkreetset rahastuse mahtu ega tähtaega. Siiski palume kaaluda, kas rahalise lisatoe tulekuni on võimalik täita osa eesmärke töökorralduse muutmise või olemasolevate ressursside ühise kasutamisega. Palume otsida koostöövõimalusi ka teiste omavalitsuste, riigiasutuste ja erasektoriga.
Nr 8 | 10:55 | 5 poolthäält Kuidas lahendada olukorda, kus võimelüngad on	Võimelünkade tuvastamine on oluline osa kriisivalmiduse planeerimisest, kuid kõiki puudujääke ei ole võimalik korraga kõrvaldada. Seetõttu tuleb hinnata võimelünkade mõju, seada nende kõrvaldamine tähtsuse järjekorda ning kavandada meetmed vastavalt olemasolevatele võimalustele.

Küsimus	Vastus
tuvastatud, kuid vajalikke vahendeid ei ole võimalik olemasoleva KOV-i eelarve juures soetada, sest on ka muid kulusid?	Kui vajalikke võimeid ei ole võimalik KOV-i enda vahenditega arendada, palume otsida koostöövõimalusi teiste omavalitsuste, riigiasutuste ja erasektoriga ning vajaduse korral tõstatada lahendamata võimelüngad riigi tasandil. Oluline on, et tuvastatud puudujäägid ja nendega kaasnevad riskid oleksid selgelt kirjeldatud ning neid arvestataks edasises planeerimises ja rahastamisotsustes.
Nr 12 | 10:45 Kas valmisolekule seatakse konkreetsed arvulised nõuded ja kvoodid selle kohta, mida ja kui palju KOV peab suutma? Paljud nõuded tulevad teistest asutustest, näiteks üldhooldusnõuded.	KORKS ei kehtesta kõigile KOV-i kriisiülesannetele ühtseid arvulisi nõudeid ega kvoote. Muude ülesannete puhul tuleb lähtuda valdkondlikest nõuetest, riskianalüüsist ning teenuste toimepidevuse tagamiseks vajalikust tasemest. Haridus- ja sotsiaalvaldkonnas lähtutakse vastava valdkonna nõuetest ning täiendavaid üldisi arvulisi kvoote praegu ei kavandata. Oluline on, et KOV hindaks oma tegelikku valmisolekut ja kavandaks vajalikud võimed vastavalt riskidele ja ülesannetele. KORKS § 13 lg 2 sätestab siiski konkreetse miinimumnõude: KOV peab **olema valmis** osutama evakueeritutele abi **vähemalt** 2% ulatuses oma elanike arvust.
Nr 19 | 10:46 | 3 poolthäälter Kuidas on praegu planeeritud laiapindse riigikaitse korraldamiseks vajalik ressurss, et kõik võetud ülesanded saaks vajalikul tasemel täidetud?	Laia riigikaitse ülesannete täitmiseks vajalikud võimed ja ressursivajadused on kaardistatud riigikaitse arengukava (RKAK) koostamise käigus. Iga kriisiülesande puhul on määratud vajalik võimetase ja maht ning hinnatud selle saavutamiseks vajalikke ressursse. KORKS-iga lisandunud püsivaid kriisiülesandeid ei ole praeguses planeerimises veel täielikult arvestatud. Laia riigikaitse vajalike võimete arendamine on kavandatud järk-järgult järgmise kümne aasta jooksul. Rahastust planeeritakse nii riigieelarvest kui ka Euroopa Liidu vahenditest, sealhulgas 2028. aastal algavast uuest finantsraamistikust. Lisaks rahastusele otsitakse võimalusi ressursside tõhusamaks kasutamiseks, asutustevaheliseks koostööks ning erasektori kaasamiseks.
Nr 26 | 11:46 | 3 poolthäält Päästeametile: kui kõik KOV-id ei taha 10 000 eurot taotleda, kas neile, kellel on vajadus, saaks teha lisavooru?	Kehtiva toetuse andmise korra kohaselt ei ole täiendava taotlusvooru korraldamine võimalik. Küll aga loodab Päästeamet avada 2027. aastal uue taotlusvooru, mille rahastusele lisanduksid ka 2026. aastal kasutamata jäänud vahendid.
Nr 72 | 13:55 | 0 poolthäält Kuidas võiks välja näha omavalitsuste turvamine sõjalise kriisi korral? Kes tagab selleks vajaliku ressursi?	Vastus sõltub sellest, mida küsimuses KOV-i turvamise all silmas peetakse, kas avaliku korra tagamist, KOV-i hoonete ja vara kaitset või kriisiülesannete täitmiseks vajalike objektide turvalisust. Sõjalise kriisi korral jätkab Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) oma ülesannete täitmist piirkondades, kus see on võimalik, arvestades julgeolekuolukorda ja

Küsimus	Vastus
	olemasolevaid ressursse. See ei tähenda siiski, et PPA tagaks automaatselt kõigi KOV-i hoonete ja objektide füüsilise valve. KOV-il tuleb oma toimepidevuse tagamisel hinnata, milliste objektide ja tegevuste kaitse on kriisiülesannete täitmiseks vajalik, ning kavandada asjakohased meetmed ja koostöö teiste asutustega. KORKS eristab toimepidevuseks vajalikke objekte (§ 23) ning alaliselt või ajutiselt kaitstavaid olulise tähtsusega objekte (§ 24). Viimaste puhul rakendub eraldi objektikaitse kord. Kõik KOV-i toimepidevuseks vajalikud objektid ei ole automaatselt olulise tähtsusega objektid. Konkreetne kaitsekorraldus ja ressursivajadus sõltuvad objekti tähtsusest, ohuhinnangust ning kavandatud kaitsemeetmetest.

Kriisiplaanid, riskianalüüsid ja juhendmaterjalid

Küsimus	Vastus
Nr 3 | 10:56 Ütlesite, et KOV peab kriisiplaani koostamisel lähtuma riigi kriisiplaanist. Kas see on valmis või millises seisus selle koostamine on?	Üleriigilise riskianalüüsi ja riigi kriisiplaani lähteülesanne on koostatud ning vajalikud tegevused planeerimiseks käivitatud . Üleriigiline riskianalüüs valmib käesoleva aasta lõpuks ja riigi kriisiplaan järgmise aasta sügiseks. Riigi kriisiplaani väljatöötamisel tuginetakse senistele riigikaitse- ja kriisireguleerimise plaanidele ning neid ajakohastatakse vastavalt KORKS-i nõuetele. Sarnaselt üleriigilise riskianalüüsiga kasutatakse võimalikult palju juba olemasolevaid materjale. KOV-id ei pea oma kriisiplaanide koostamisega alustamiseks ootama riigi kriisiplaani valmimist, vaid saavad lähtuda olemasolevatest riskianalüüsidest, plaanidest ja teadaolevatest kriisiülesannetest. Riigi kriisiplaani valmimisel tuleb vajaduse korral KOV-i kriisiplaani täiendada ja sellega kooskõlla viia.
Nr 5 | 10:40 | 8 poolthäält Kas Riigikantselei töötaks KOV-idele välja kriisiplaani põhja? HTM ja SKA on seda teinud oma teenuste põhjal. Tulemus: kõik plaanid on sarnased!	Jah, Riigikantseleil on kavas koostada KOV-idele ühtne kriisiplaani näidispõhi, mis aitab tagada plaanide sarnase ülesehituse ja lihtsustab nende koostamist. Näidispõhi tehakse kättesaadavaks pärast KORKS-i kriisiplaani nõudeid täpsustava määruse jõustumist. Selle koostamisel arvestatakse ka HTM-i ja SKA seniste juhendmaterjalidega.
Nr 22 | 11:10 | 3 poolthäält	Ei, Riigikantselei ei hakka kõiki KOV-ide kriisiplaane eraldi läbi vaatama ega hindama. KOV-ide kriisivalmiduse hindamisel ja

Küsimus	Vastus
Kas RK hakkab kõiki KOV-ide plaane läbi töötama, et hinnata nende kooskõla teiste asutustega ja toetavat rolli?	plaanide koostamise toetamisel on jätkuvalt oluline roll Päästeametil ning oma valdkondades SKA-l ning HTM-il. Kriisiplaanide koostamisel tuleb KOV-il teha koostööd asjaomaste asutustega, et tagada ülesannete ja tegevuste omavaheline kooskõla. Kriisiplaani kooskõlastamise kord on sätestatud KORKS § 20 lõikes 12, mille järgi KOV kooskõlastab kriisiplaani SKA ning HTM-iga, esitab selle teistele asjaomastele osalistele arvamuse avaldamiseks ning lõplikuks kooskõlastamiseks Päästeametile. Plaanide ülesehituse ühtlustamiseks koostab Riigikantselei KOV-idele kriisiplaani juhendi.
Nr 23 | 11:11 | 3 poolthäält Kas erinevate asutuste riskianalüüsid koondatakse kusagile keskselt? Kuidas ma tean, kust millise riskianalüüsi kätte saan?	Ei. KORKS ei näe ette kõigi asutuste riskianalüüside koondamist ühte kesksesse andmekogusse. Konkreetse riskianalüüsi või selles sisalduva vajaliku teabe saamiseks saab pöörduda selle koostamise eest vastutava asutuse poole. Riskianalüüsi koostaja teeb riskianalüüsis sisalduva teabe kättesaadavaks seotud osapooltele nende teadmisvajadusest lähtudes ning ulatuses, mis on vajalik nende kriisivalmiduse planeerimiseks ja arendamiseks. Riskianalüüside koostajad peavad tagama, et vajalik teave jõuaks nende asutusteni, kelle ülesannete täitmist või kriisivalmiduse planeerimist see puudutab. Lisaks üleriigilisele riskianalüüsile tuleb KOV-del arvesse võtta püsiva kriisiülesandega asutuste ja isikute riskianalüüse, nt Päästeameti üleujutuse riskianalüüsi ning vajadusel temaga piirneva KOV-i haldusterritooriumi riskianalüüsi.
Nr 30 | 10:30 | 2 poolthäält Kas uus seadus toob kaasa selle, et riigi kriisiplaan saab KOV-idele aluseks ja annab neile sisendi, mitte vastupidi, nagu praegu riskianalüüsiga?	Jah. Riigi kriisiplaan, üleriigiline riskianalüüs ning asjaomaste riigiasutuste ja valdkondade riskianalüüsid ja kriisiplaanid on olulised lähtekohad KOV-i kriisivalmiduse planeerimisel. Riigi kriisiplaan aitab selgitada riigi tasandi kriisiülesandeid, tegevuspõhimõtteid ja asutustevahelise koostöö vajadusi. Samas ei saa eeldada, et see sisaldab kõiki KOV-i jaoks vajalikke üksikasjalikke tegevusjuhiseid.. KOV-il tuleb oma kriisiplaani koostamisel teha koostööd asjaomaste asutustega, et selgitada välja teenuste ja tegevuste omavahelised sõltuvused ning võimalikud mõjud ülesannetele. Riigiasutused saavad planeerimise etapis jagada teadaolevaid riske, ohustsenaariume, planeerimiseeldusi ja võimalikke tegevuspõhimõtteid.

Küsimus	Vastus
Nr 34 | 11:13 | 2 poolthäält SKA-st tuli info, et igale KOV-i püsivale kriisiülesandele tuleb teha oma kriisiplaan. Kas see vastab tõele?	Ei. KOV koostab ühe kriisiplaani, milles käsitletakse kõiki KORKS §-s 13 sätestatud püsivaid kriisiülesandeid ja nende täitmiseks vajalikke tegevusi. SKA on soovitanud teenustele koostada eraldi riskianalüüsid, kuid kriisiplaan on ikka üks.
Nr 35 | 11:14 Millal on oodata ministeeriumide või ametite riskianalüüse, mida saab KOV-is riskide hindamisel aluseks võtta?	Vastavalt tutvustatud ajakavale. Käesoleva aasta lõpuks koostatakse üleriigiline riskianalüüs ja järgmise aasta alguses valmivad ministeeriumite ja ametite riskianalüüsid.
Nr 37 | 11:23 | 2 poolthäält HTM-i kriisiplaan, mis anti asutustele suuniseks, on mitukümmend lehekülge pikk. Miks ei ole seda tehtud lühemaks ja konkreetsemaks?	HTM võtab tagasisidet arvesse ning koostab senisest lühema ja konkreetsema juhendmaterjali, mida jagatakse asjaomaste asutustega. Eesmärk on, et kriisiplaan oleks praktiline, selge ja kriisiolukorras hõlpsasti kasutatav.
Nr 49 | 12:00 | 1 poolthääl Kas kriisiplaani koostamiseks saame kasutada Sitika keskkonda?	Hetkel mitte, aga võib-olla tulevikus, kui selleks leitakse vajalikud eelarvelised vahendid.
Nr 54 | 13:36 | 1 poolthääl Kas ETO-de senised kriisiplaanid peavad samuti olema 5p formaadis?	Jah, v.a juhul kui riskianalüüs ja kriisiplaan on mõne teise õigusakti alusel koostatava dokumendi osana. Ka sellisel juhul peab selle sisu olema muust teabest üheselt eristatud.
Nr 59 | 10:59 | 0 poolthäält Kas riskianalüüs ja plaan tuleb tõesti esitada samal ajal? Varem esitati analüüs pool aastat varem ning selle põhjal tehti kriisiplaan.	Ei, riskianalüüsi ja kriisiplaani ei pea esitama samal ajal. KORKS § 185 lg 10 kohaselt tuleb seaduse nõuetele vastav riskianalüüs ja kriisiplaan koostada hiljemalt 31. detsembriks 2027. Kriisiplaan lähtub riskianalüüsist, mistõttu peab riskianalüüs sisuliselt valmima enne kriisiplaani.
Nr 60 | 11:04 | 0 poolthäält Millist konkreetset infot saab KOV ÜRA-st oma riskianalüüsi jaoks?	Ohustsenaariumid. Ohtude ja riskide kvalitatiivse ja kvantitatiivse loetelu.
Nr 61 | 11:17 Kas ja kuidas oleks mõeldav ETO kriisiplaani kaasamine KOV-i	Määruse eelnõu järgi on võimalik KOV-il ja ETO-l koostada oma kriisiplaanid ühise dokumendina, kui nende kriisiülesannete täitmine on omavahel seotud. ETO kriisiplaani koostamine ühise dokumendi osana toimub elutähtsa teenuse korraldaja või tema

Küsimus	Vastus
kriisiplaani? Näiteks kui ETO on KOV-i enda allasutus (teehooldus).	määratud asutuse koordineerimisel. Sellisel juhul peavad iga osaleja kriisiülesanded, vastutus ja võimed olema selgelt eristatavad ning ühtlasi peab olema üheselt tuvastatav ka iga osaleja kriisiplaani sisu. Kriisiplaanid kooskõlastatakse ja kinnitatakse kummagi plaani suhtes kohaldatavas korras.
Nr 62 | 11:19 | 0 poolthäält Kas kriisiplaani tegevused võivad alata ka valmistumise faasiga?	Jah. Kriisiplaanis tuleb kirjeldada ka ennetavad meetmed, s.t abinõud, mida rakendatakse püsiva kriisiülesande täitmise, sealhulgas elutähtsa teenuse osutamise, häire või katkestuse vältimiseks või selle riski vähendamiseks. Lisaks võimaldab KORKS § 20 lg 3 p 2 võtta kriisiplaani kasutusele juba enne kriisiolukorda, kui see on vajalik kriisiolukorda põhjustada võiva ohu tõrjumiseks.
Nr 69 | 12:27 | 0 poolthäält Millal on planeeritud KORKS-i käsiraamatu ilmumine?	Käsiraamat on ilmunud ja täieneb pidevalt. Kättesaadav: KORKS käsiraamat | Riigikantselei

Kriisijuhtimine ja õigusraamistik

Küsimus	Vastus
Nr 6 | 11:21 HOS sätestas KOV-ile kohustuse esitada RKK-le kord aastas kriisikomisjoni tegevuste kokkuvõte ja järgmise aasta tööplaan. Kas KORKS-is seda nõuet enam pole?	Ei. KORKS ei näe enam ette senist iga-aastast aruande ja tööplaani esitamise kohustust. Küll aga on Päästeametil tulenevalt KORKS § 11 lg 1 p-st 4 ülesanne hinnata koostöös asjaomaste asutustega KOV-ide kriisiolukorraks valmisolekut. Päästeamet hindab valmisolekut iga-aastaselt muu hulgas KOV-i kriisiindeksi abil, mis hõlmab ka kriisikomisjonide tegevust ja töökorraldust. Seetõttu palub Päästeamet esitada hiljemalt 15. jaanuariks 2027 järgmised dokumendid: 2026. aasta kriisikomisjoni tegevuse aruanne ja 2027. aasta tööplaan. Lisaks palub Päästeamet esitada teadmiseks KOV kriisikomisjoni põhimäärus.
Nr 9 | 11:36	

Küsimus	Vastus
Millal lisatakse seadusele Vabariigi Valitsuse määrused?	KORKS-i rakendusakte koostatakse ja kehtestatakse järk-järgult. Osa määrustest on juba jõustunud ning mitmed eelnõud on avaldatud eelnõude infosüsteemis (EIS), kus saab tutvuda nende sisu ja menetluse seisuga. Kuna muudatused on ulatuslikud ja puudutavad paljusid valdkondi, valmivad rakendusaktid erineva ajakava alusel. Uued määrused avaldatakse pärast vastuvõtmist Riigi Teatajas.
Nr 10 | 11:48 | 5 poolthäält Kas haldusjärelevalve rolli vähendamine kriisivalmiduse valdkonnas on põhjendatud või võib see kaasa tuua omavalitsuste valmisoleku ebaühtlase taseme?	KOV-ide kriisivalmiduse tase on praegu ebaühtlane ning selle ühtlustamine on jätkuvalt oluline eesmärk. KORKS-iga ei ole haldusjärelevalvest loobutud, vaid selle korraldust on muudetud. KORKS § 173 kohaselt teeb Päästeamet haldusjärelevalvet KOV-i evakuatsiooni ja ohuteavitamise ülesannete üle, SKA sotsiaalvaldkonna ning HTM haridusvaldkonna kriisiülesannete üle. Järelevalveasutustel on õigus teha ka ettekirjutusi. Selline pädevusjaotus võimaldab siduda järelevalve asjaomaste asutuste valdkondliku pädevusega. Samal ajal jätkab Päästeamet KOV-ide kriisivalmiduse terviklikku hindamist ja nõustamist koostöös teiste asjaomaste asutustega (KORKS § 11). Eesmärk on ühendada valdkondlik järelevalve, valmisoleku hindamine ja koostöö, et toetada KOV-ide tegeliku kriisivalmiduse parandamist ning vähendada valmisoleku taseme erinevusi.
Nr 15 | 11:41 Kas uus seadus annab KOV-i juhtidele kriisiolukorras senisest suuremad volitused otsuste tegemiseks?	Jah. Kriisiülesannete juhtimise mõttes on KOV-i otsustusruum senisest selgem ja mõnes osas suurem, aga vallavanemale või linnapeale ei teki mingit üldist erakorralist võimu. Oluline on eristada vallavanemat või linnapead ja valla- või linnavalitsust. KORKS järgi võib valla- või linnavalitsus kriisiolukorra ajal otsustada KOV-i püsiva kriisiülesande täitma hakkamise või lõpetamise ning selle aja, viisi ja ulatuse, sealhulgas vähendatud ulatuses täitmise. Vallavanem või linnapea juhib omavalitsuse kriisikomisjoni. See annab KOV-ile

Küsimus	Vastus
	reaalse võimaluse kriisis prioriteete seada, mitte ainult olemasolevaid plaane täita. See ei tähenda õigust seadusest kõrvale kalduda ega volikogu pädevust üldiselt üle võtta. Täiendavad KOV-i sisemise otsustuskorralduse erisused on ette nähtud erakorralise ja sõjaseisukorra ajaks. Põhisõnum on seega: KOV-il on kriisiolukorras oma ülesannete täitmisel rohkem selgelt sõnastatud otsustusruumi, kuid see toimub seadusega määratud pädevuse piires.
Nr 18 | 10:45 KOV saab määrata kriisiolukorra eest vastutavaks asutuseks näiteks ühe elutähtsa teenuse osutaja. Kas selleks saab olla teehooldust tegev eraettevõte?	Ei. KORKS § 36 lõike 5 kohaselt võib kriisiolukorra lahendamise eest vastutavaks asutuseks olla seaduses või riigi kriisiplaanis määratud valitsusasutus, elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja või tema määratud asutus või KOV-i ametiasutus. Tegemist on senise juhtiva asutuse mõistega sarnase rolliga. Elutähtsa teenuse osutaja, sealhulgas teehooldust tegev eraettevõte, võib osaleda kriisiolukorra lahendamises oma ülesannete ja kohustuste piires, kuid teda ei saa määrata kriisiolukorra lahendamise eest vastutavaks asutuseks.
Nr 21 | 10:59 Kas ministeeriumid ja riigiasutused mõistavad KORKS-i valguses, et KOV on iseseisev ja sõltumatu ning otsustab kohaliku elu küsimusi ise?	Jah. See on KORKS-i puhul põhimõtteline lähtekoht. KOV ei muutu kriisis ministeeriumi ega riigiasutuse allasutuseks. Põhiseaduse järgi otsustab ja korraldab KOV kohaliku elu küsimusi seaduste alusel iseseisvalt ning KORKS seda põhimõtet ei muuda. Samas ei tähenda KOV-i autonoomia seda, et kriisi saab lahendada ülejäänud riigist eraldi. KORKS määrab seadusega KOV-ile konkreetsed kriisiülesanded, koostöö- ja teabevahetuskohustused ning teatud olukordades ka riigi tasandi koordineerimise. KORKS-i enda loogika on, et iga asutus lahendab kriisi oma pädevuse piires ja võimalikult madalal sobival tasandil. Kui küsimuse taga on mure, kas ministeerium või riigiasutus võib KOV-ile lihtsalt kohaliku elu küsimustes korraldusi anda, siis

Küsimus	Vastus
	vastus on ei. KOV-i iseseisvus tuleneb põhiseaduse § 154 lõikest 1. Kriisiolukorra ajal võib kriisiolukorra lahendamise eest vastutav valitsusasutus siiski anda KOV-ile korralduse, kuid üksnes tema püsiva või ühekordse kriisiülesande täitmise raames ja juhul, kui see on vältimatult vajalik (KORKS § 44 lg-d 1 ja 6). Seega säilib KOV-i iseseisvus ka kriisiolukorras, kuid seadus näeb ette piiratud võimalused riigi tasandilt kriisiülesannete täitmist suunata.
Nr 25 | 11:21 | 3 poolthäält Kriisikomisjoni põhimäärust tuleb muuta vastavalt KORKS-ile. Kas PäA-ga kooskõlastamise kohustust enam pole?	Ei. KORKS ei näe enam ette kohustust kooskõlastada omavalitsusüksuse kriisikomisjoni põhimäärus Päästeametiga. Omavalitsusüksuse kriisikomisjoni moodustamist, ülesandeid ja töökorraldust reguleerib KORKS § 10. Põhimääruse kehtestab valla- või linnavalitsus. Põhimääruse ajakohastamisel tuleb lähtuda KORKS-i nõuetest. Vajaduse korral võib muudatused Päästeametiga siiski läbi arutada.
Nr 29 | 12:22 | 3 poolthäält E. Tori ütles, et oluline on eristada mõisteid „kriis” ja „kriisiolukord”. Kuidas võiks kõlada mõiste „kriis” selgitus, sest seda KORKS-is ei ole?	KORKS ei defineeri mõistet „kriis“. Tegemist on üldise kirjeldava mõistega, mida kasutatakse tavapärasest tõsisema sündmuse või olukorra kohta, näiteks kui inimeste turvalisus või ühiskonna toimimine on oluliselt häiritud või ohustatud ning see nõuab tavapärasest erinevat või tugevamat tegutsemist. Võib öelda ka teisiti: kriis on olukord, kus oht või häire mõjutab oluliselt inimeste turvalisust, oluliste teenuste või ühiskonna toimimist ning nõuab tavapärasest suuremat juhtimist, koostööd või ressursse. Oluline on eristada kriisi ja kriisiolukorda. Mitte iga kriis ei tähenda KORKS-i mõttes kriisiolukorda. Kriisiolukord on seaduses määratletud õiguslik olukord, mille tekkimise või väljakuulutamise tingimused on sätestatud KORKS §-s 4. Ka käsiraamatus soovitatakse võimaluse korral kasutada olukorra kirjeldamiseks täpsemaid mõisteid, näiteks *oht*, *sündmus*, *häire*, *katkestus* või *õnnetus*. See aitab vältida segadust üldkeelse kriisi ja seaduses määratletud kriisiolukorra vahel.

Küsimus	Vastus
Nr 31 | 10:36 Kas KOV-i kriisilahendused peavad olema suunatud väljakuulutatavale kriisiolukorrale, mida juhib PM? Või tuleb midagi teha ka enne seda?	KOV-i kriisivalmidus ja kriisiplaan ei pea olema suunatud üksnes KORKS-i alusel väljakuulutatava kriisiolukorra lahendamisele. KOV peab olema valmis täitma oma kriisiülesandeid ja lahendama ka kohaliku või piirkondliku ulatusega tõsiseid sündmusi, mille puhul kriisiolukorda ei ole välja kuulutatud. Lähtuda tuleb põhimõttest, et olukord lahendatakse võimalikult madalal pädeval tasandil. Kriisiolukorra väljakuulutamist ega riigi tasandi juhtimisotsuseid ei pea ootama, et KOV saaks oma pädevuse piires tegutseda. Vaata täiendavalt vastust küsimusele nr 77.
Nr 32 | 10:37 | 2 poolthäält Kui kriisiolukorras ei ole vaja VV juhtimiskorraldust, kuid on vaja tavapärasest suuremat ressurssi ja lahendav asutus ei tule toime, kas siis on tegemist kriisiga?	Tegemist võib olla kriisiga selle sõna üldises tähenduses, kuid mitte tingimata KORKS-i mõttes kriisiolukorraga. Kui olukorra lahendamiseks on vaja tavapärasest rohkem ressursse või vastutav asutus ei tule oma jõududega toime, ei tähenda see automaatselt vajadust kriisiolukorra väljakuulutamiseks. Esmalt tuleb kasutada olemasolevaid koostöö- ja abistamismehhanisme ning kaasata täiendavaid ressursse. Kriisiolukorra väljakuulutamise alused on sätestatud KORKS §-s 4. Määrav ei ole üksnes ressursipuudus, vaid see, kas olukorra lahendamiseks on vaja rakendada seaduses ette nähtud kriisiolukorra juhtimiskorraldust või erimeetmeid.
Nr 44 | 10:39 | 1 poolthääl Kui PM on KR-olukorra juht, kas kõik ülejäänud ootavad suuniseid ka planeerimisel?	Ei. KORKS lähtub põhimõttest, et olukord lahendatakse võimalikult madalal pädeval tasandil. Peaministri roll kriisiolukorra juhtimisel ei tähenda, et kõik asutused peaksid ootama tema suuniseid või otsuseid. Asutused ja KOV-id vastutavad jätkuvalt oma kriisiülesannete täitmise, nendeks valmistumise ning olukordade lahendamise eest oma pädevuse piires. Näiteks Pärnu üleujutuse lahendamist ei juhi vahetult peaminister.

Küsimus	Vastus
	Ka kriisiplaanide koostamisel tuleb lähtuda seaduses sätestatud ülesannetest, riskidest ja koostöövajadustest, ootamata kriisiolukorra väljakuulutamist või peaministri suuniseid (KORKS § 20).
Nr 45 | 10:47 | 1 poolthääl Valmistumine ja kriisi lahendamine on kirjas. Kuidas on tavaolukorra taastamisega? Otseseid meetmeid välja ei lugenud.	Tavaolukorra taastamine on samuti osa kriisivalmiduse planeerimisest. KORKS § 23 lõike 3 punkti 3 kohaselt tuleb kavandada lahendused toimepidevuse taastamiseks. Kriisiplaanide määruse eelnõu kohaselt tuleb koostada ka vajaduspõhised ohustsenaariumist lähtuvad taastekavad.
Nr 57 | 10:25 Kuidas detsentraliseerida tsiviilkriise?	KORKS lähtub lähimuse põhimõttest, mille kohaselt lahendab iga asutus või isik olukorda oma pädevuse piires võimalikult madalal tasandil (KORKS § 3 lg 1). Kohaliku või piirkondliku ulatusega sündmuse lahendamiseks ei ole vaja automaatselt kehtestada kriisiolukorda ega anda juhtimist üle Vabariigi Valitsusele. Riigi tasandi juhtimiskorraldus rakendub ainult siis, kui selleks on seaduses sätestatud alused.
Nr 58 | 10:37 | 0 poolthäält Kas KORKS-is tähendab tsiviilkaitse täpselt sama mis elanikkonnakaitse või on nende vahel erinevusi?	KORKS-is kasutatakse mõistet „elanikkonnakaitse“, mitte „tsiviilkaitse“. Mõisted on sisult suuresti kattuvad, kuid nende õiguslik tähendus on erinev. Tsiviilkaitse on rahvusvahelises humanitaarõiguses määratletud mõiste. Genfi konventsioonide I lisaprotokolli artikli 61 kohaselt hõlmab see tsiviilelanikkonna kaitsmiseks ja ellujäämiseks vajalikke humanitaarseid ülesandeid, näiteks ohuteavitust, evakuatsiooni, varjendite korraldamist, päästetöid, esmaabi ning hädavajalike teenuste taastamist. Lisaks näeb rahvusvaheline humanitaarõigus ette tsiviilkaitseorganisatsioonide ja nende personali erilise kaitse relvakonflikti ajal. KORKS-i elanikkonnakaitse käsitlus keskendub inimeste kaitsele erinevate ohtude ja kriisiolukordade korral, sõltumata nende tekkepõhjusest. Seega on tegevused suuresti sarnased, kuid mõisteid ei saa õiguslikult täielikult samastada.

Küsimus	Vastus
Nr 70 | 12:32 | 0 poolthäält Väga palju on juttu koordineerimisest, kuid väga vähe juhtimisest. Miks nii?	Koordineerimise rõhutamine tuleneb sellest, et kriisideks valmistumine ja nende lahendamine eeldab paljude asutuste, KOV-ide ja teiste osaliste koostööd. Riigikantselei juhib näiteks üleriigilise riskianalüüsi, riigi kriisiplaani ja riigi kaitsetegevuse kava (RKTK) koostamist, kuid iga asutus vastutab oma ülesannete täitmise ja juhtimise eest. Seega ei asenda koordineerimine juhtimist, vaid aitab tagada, et eri asutuste ja isikute tegevused moodustaksid toimiva terviku.
Nr 77 Kas KOV-i ja teiste kriisilahendused tuleks suunata kriisiolukorrale, mida juhib PM, mitte varasematele olukordadele, näiteks senisele hädaolukorrale?	Ei. KOV-i kriisiplaan ei ole mõeldud üksnes peaministri juhitava kriisiolukorra lahendamiseks. Kriisiplaani koostamisel tuleb arvestada nii üleriigilise riskianalüüsi ohustsenaariume kui ka KOV-i haldusterritooriumil avalduvaid ohte. KORKS § 20 lõike 3 punkti 2 kohaselt võib kriisiplaani võtta kasutusele ka enne kriisiolukorda, kui see on vajalik kriisiolukorda põhjustada võiva ohu tõrjumiseks. Kohaliku või piirkondliku ulatusega sündmuste lahendamisel lähtutakse asjaomaste asutuste tavapärasest pädevusest ja koostöökorrast. Ka enne KORKS-i jõustumist hädaolukorrana käsitatud sündmuse lahendamiseks ei ole tingimata vaja KORKS-i alusel kriisiolukorda kehtestada, kui olukord on lahendatav olemasoleva juhtimis- ja koostöökorraldusega.

Evakuatsioon ja evakuatsioonikohad

Küsimus	Vastus
Nr 2 | 10:47 | 12 poolthäält Mis saab neist evakueeritutest, kes ületavad 2% ja saabuvad KOV-i territooriumile?	KORKS § 13 lõike 2 kohaselt peab KOV olema **valmis** osutama evakueeritutele abi **vähemalt 2%** ulatuses oma elanike arvust. Tegemist on valmisoleku miinimumnõudega, mitte abi osutamise ülempiiriga. Kui KOV-i saabub rohkem evakueerituid, tuleb nende vastuvõtmine korraldada koostöös Päästeameti, teiste KOV-ide ja asjaomaste asutustega. Seetõttu on soovitatav kaardistada võimaluse korral rohkem evakuatsioonikohti, isegi kui kõigi nende jaoks ei ole esialgu vajalikku varustust. Vajaduse korral saab kavandada varustuse ja muude ressursside ümberpaigutamist.

Küsimus	Vastus
	Päästeamet on alates 2023. aastast lähtunud ulatusliku evakuatsiooni planeerimisel vajadusest olla valmis kuni 10% elanikkonna ümberpaigutamiseks. KORKS-is sätestatud 2% miinimumnõue ei muuda seda üldist planeerimise lähtekohta.
Nr 11 | 11:56 | 5 poolthäält Kes mehitab evakuatsioonikoha?	Evakuatsioonikoha mehitamise korraldab KOV osana evakuatsioonikoha pidamise ülesandest (§ 13 lg 1 p 1). Meeskonda saab kaasata KOV-i ja tema asutuste töötajaid ning kokkuleppel teenuseosutajaid, vabatahtlikke ja teisi partnereid. Ülesanded ja töökorraldus tuleb eelnevalt kokku leppida.
Nr 75 Kas evakuatsioonikohad mehitab KOV, PäA, kohalik kogukond (eeldusel, et selle liikmed on saanud väljaõppe) või keegi kolmas?	Evakuatsioonikoha mehitamise korraldab KOV, tegemist on püsiva kriisiülesandega. Praktilises töös saavad kokkuleppel osaleda ka väljaõppe saanud kogukonnaliikmed, vabatahtlikud ja teised koostööpartnerid. Nende kaasamine tuleb eelnevalt kavandada: kokku leppida ülesanded, juhtimine ja inimeste valmisolek osaleda. Evakuatsioonikoha meeskonna väljaõppe võimaluste kohta Sisekaitseakadeemias palume pöörduda Päästeameti regionaalse ulatusliku evakuatsiooni kontaktisiku poole.
Nr 13 | 10:52 | 4 poolthäält Kas evakueeritavate 2% all mõistetakse väljastpoolt KOV-i saabuvaid inimesi või ka KOV-i sees oma inimeste evakueerimist ühest piirkonnast teise?	Mõlemat. KORKS § 13 lg 2 kohaselt peab KOV tagama evakuatsioonikohtade valmisoleku vähemalt 2% oma elanike arvust. Sõltuvalt olukorrast ja evakuatsioonivajadusest võidakse neid kohti kasutada nii oma KOV-i elanike ümberpaigutamiseks kui ka teistest KOV-idest saabuvate evakueeritute vastuvõtmiseks. Tegemist on evakueeritutele abi osutamise valmisoleku miinimumnõudega, mitte piiranguga tegelikult vastuvõetavate inimeste arvule. Vt ka küsimuse nr 2 vastust.
Nr 20 | 10:50 | 3 poolthäält Kuidas tõlgendatakse õiguslikult terminit „evakuatsioonikoha pidamine”?	„Evakuatsioonikoha pidamise” all tuleb mõista evakuatsioonikoha käigus hoidmist ja selle töö korraldamist evakueeritute vastuvõtmise ning seal viibimise ajal. KORKS § 13 lg 1 p-s 1 on pidamine eristatud koha määramisest ja kasutusele võtmisest. Praktiliselt tähendab see ajutiseks majutamiseks vajalike tingimuste toimimise tagamist ning selleks vajaliku töökorralduse, inimeste ja vahendite korraldamist. Näiteks tuleb läbi mõelda ruumide kasutamine, hügieenitingimused ja koha igapäevase töö eest vastutamine. Toidu ja joogivee võimaldamine on seaduses lisaks sõnaselgelt nimetatud.

Küsimus	Vastus
	KOV saab praktilisse korraldamisse kaasata hoone valdaja, teenuseosutajad ja teised partnerid; ülesande täitmise eest vastutab KOV. Täpsemad nõuded evakuatsioonikohtadele ja KOV-i evakuatsioonile kaasaaitamisele nähakse KORKS § 98 lg 6 alusel ette Vabariigi Valitsuse määrusega. Evakuatsioonikoha valmisoleku kavandamisel tuleb arvestada ka abivajadusega inimestega, sealhulgas ligipääsetavuse, vajaliku kõrvalabi, hoolduse ja abivahendite kasutamise võimalustega. Vajaduse korral tuleb koostöös asjaomaste asutuste ja teenuseosutajatega kavandada nende vajadustele sobivad lahendused.
Nr 24 | 11:20 Milliste KORKS-i sätete alusel on võimalik planeerimisfaasi kaasata eraettevõtteid (majutusasutusi ja transpordiettevõtteid evakuatsiooni vajadusteks)? Kes peaks seda tegema?	Eraettevõtete kaasamise eest vastutab eelkõige see asutus või KOV, kelle püsiva kriisiülesande täitmine nende teenustest või ressurssidest sõltub. Näiteks evakuatsiooni planeerimisel saab majutusasutusi ja transpordiettevõtteid kaasata koostöö ja kokkulepete alusel ning kavandada vajalikud tegevused kriisiplaanis (KORKS § 20). Lisaks võimaldab KORKS § 79 seaduses nimetatud asutustel teha juba planeerimisfaasis vara sundkasutusse võtmise eelotsuse. See võimaldab vajalikke ressursse ette kindlaks määrata ja vältida nende kattuvat planeerimist. KOV-il tuleb selline vajadus läbi arutada Päästeametiga. Riigikaitselise kriisiolukorra või eriolukorra ajal saavad pädevad asutused seaduses sätestatud tingimustel võtta asja sundkasutusse (KORKS § 77) või anda ettevõttele ühekordse kriisiülesande (KORKS § 15). KOV-il endal neid volitusi ei ole.
Nr 28 | 12:04 Kas UE puhul on KOV-i ülesanne tagada majutus, mitte varud? Inimesed saavad magamisasjad ise kodust kaasa võtta. Meie asi on tagada VäSa.	**Ulatusliku evakuatsiooni korral peab KOV korraldama evakuatsioonikohtade kasutusele võtmise ja pidamise ning võimaldama evakueeritutele vähemalt toidu ja joogivee (§ 13 lg 1 p 1).** Lisaks tuleb abivajajatele tagada vältimatu sotsiaalabi, mis hõlmab sotsiaalhoolekande seaduse § 8 järgi vähemalt toitu, riietust ja ajutist majutust. Inimestel soovitatakse võimaluse korral magamisasjad kaasa võtta. Valmisoleku planeerimisel tuleb siiski arvestada ka inimestega, kes seda teha ei saa. Ajutise majutuse tagamine eeldab, et inimesel oleks seal võimalik ka tegelikult ööbida; vajaliku magamisvarustuse korraldus tuleb seetõttu eelnevalt läbi mõelda.

Küsimus	Vastus
	See ei tähenda, et KOV peab kõik vahendid ise ostma ja ladustama. Vajalik varustus võib olla tagatud KOV-i ja kasutatavates hoonetes olemasolevate vahendite või teenuseosutajate ja teiste partneritega sõlmitud kokkulepete kaudu. Vältimatu sotsiaalabi osutamine ja evakuatsioonikoha pidamine täiendavad teineteist ning mõlema täitmiseks tuleb kavandada vajalikud vahendid. Vajaliku varustuse kättesaadavus tuleb eelnevalt kavandada; kõik vahendid ei pea olema KOV-i enda ostetud ja ladustatud. Varustuse tagamist ja osapoolte vastutust on täpsemalt selgitatud küsimuse nr 48 vastuses.
Nr 39 | 11:59 | 2 poolthäält Kas KOV peab vastu võtma nii palju evakueerituid, kui kohale ilmub, neid toitma ja katma ning lõuad pidama?	**Ulatuslikku evakuatsiooni korraldab Päästeamet koostöös KOV-idega.** Eesmärk on suunata evakueerituid vastuvõtvatesse omavalitsustesse läbimõeldult, arvestades evakuatsioonikohtade mahutavust ja abistamisvõimalusi. KOV-i valmisolek abistada vähemalt 2% oma elanike arvust on ettevalmistuse miinimumnõue, mitte abivajajate vastuvõtmise ülempiir (§ 13 lg 2). Kui abivajajaid tuleb kavandatust rohkem, tuleb koostöös Päästeametiga korraldada täiendav abi või inimeste edasisuunamine. **Evakuatsioonikohas tuleb tagada vähemalt toit ja joogivesi** (§ 13 lg 1 p 1). Vajaduse korral tuleb vältimatu sotsiaalabi raames tagada ka ajutine peavari ja ilmastikule vastav riietus. Nende ülesannete täitmiseks saab KOV kaasata riigiasutusi, teenuseosutajaid ja teisi koostööpartnereid.
Nr 48 | 12:00 | 1 poolthääl Kes peab ulatusliku evakuatsiooni puhul tagama varustuse (tekid, padjad, voodid jms)?	**Evakuatsioonikoha toimimiseks vajaliku varustuse tagamise korraldab KOV koostöös partneritega.** KOV-i ülesanne on evakuatsioonikohtade kasutusele võtmine ja pidamine (§ 13 lg 1 p 1), Päästeamet korraldab ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumist ja selle läbiviimist (§ 98 lg 3). Elanikkonnakaitse tegevusteks vajalikke varusid planeerivad mõlemad vastavalt oma ülesannetele (§ 91 lg 2). Tekid, padjad, voodid ja muu vajalik võivad pärineda KOV-i või evakuatsioonikohana kasutatava hoone olemasolevast varustusest, Vajalike vahendite kättesaadavuse võib tagada nii füüsilise varu kui ka lepinguliste ja muude koostöölahendustega. **KOV peab enne kriisi läbi mõtlema, millist varustust tema evakuatsioonikohtades vajatakse ning mida saab tagada enda ja kasutatavate hoonete olemasolevate vahenditega.** Seejärel tuleb Päästeameti ja teiste partneritega kokku leppida, millist täiendavat varustust on võimalik nende varudest või koostöökokkulepete alusel saada ning kes korraldab selle kohaletoimetamise ja kasutuselevõtu. Planeerimisel tuleb arvestada KOV-i valmisolekuga abistada vähemalt 2% oma elanike arvust (§ 13 lg 2). Rahastamise osas sätestab § 14 lg 1, et evakuatsiooniga seotud riikliku ülesande täitmise kulud kaetakse riigieelarvest. Sellest ei saa

Küsimus	Vastus
	siiski järeldada, et iga enne kriisi tehtud varustuse ost hüvitatakse automaatselt: soetuste rahastamine tuleb eelnevalt kokku leppida.

Toimepidevus ja valdkondade koostöö

Küsimus	Vastus
Nr 17 | 10:42 | 3 poolthäält Kas PäA hakkab hindama hariduse ja sotsiaalvaldkonna toimepidevust ning toob vajaduse korral välja, mida peaks plaanides muutma või lisama?	Päästeamet hindab KOV-i kriisiolukorraks valmisolekut koostöös asjaomaste asutustega (KORKS § 11 lg 1 p 4). Haridus- ja sotsiaalvaldkonna sisuliste lahenduste hindamisel on oluline roll vastavalt HTM-il ning SKA-l. KOV kooskõlastab kriisiplaani mõlema asutusega ning esitab selle lõplikuks kooskõlastamiseks Päästeametile (KORKS § 20 lg 12). Kooskõlastamise käigus saab juhtida tähelepanu ka plaani puudustele ja vajalikele täiendustele.
Nr 33 | 10:41 | 2 poolthäält Kas KOV-i ETO-de toimepidevuse tagamine on midagi muud kui kriisiolukorra lahendamine?	Elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamine ja kriisiolukorra lahendamine on omavahel seotud, kuid erinevad tegevused. KORKS § 12 lg 2 kohaselt on elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldamine ja osutamine püsiv kriisiülesanne, mida tuleb täita nii enne kriisiolukorda kui ka selle ajal. KOV-i püsivate kriisiülesannete hulka kuulub elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldamine KORKS § 13 lg 1 p 12 ja § 82 sätestatud ulatuses. See hõlmab teenuse katkestuste ennetamist, nendeks valmistumist, toimepidevuse tagamist ja teenuse taastamist. Seega ei piirdu KOV-i ülesanded elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldamisel üksnes kriisiolukorra lahendamisega. Lisaks elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldamisele tuleb KOV-il tagada ka KORKS § 13 lõike 1 punktides 2–9 nimetatud sotsiaalvaldkonna kriisiülesannete täitmine. Inimeste igapäevane abivajadus ei kao kriisi ajal ning vajaliku abi katkemine võib kiiresti ohustada nende tervist ja turvalisust.

Küsimus	Vastus
Nr 36 | 11:22 | 2 poolthäält Kuidas kaasab HTM kõrgkoole kriisiteemadesse?	HTM kavandab esimeses etapis kõrgkoolidega ühiseid koostöökokkuleppeid, et ühtlustada olukorrateadlikkust ning parandada infovahetust ja koostööd kriisiolukordadeks valmistumisel.
Nr 42 | 12:24 | 2 poolthäält Kas kriisiapteegid tegelevad ka erivajadustega inimestele abivahendite tagamisega?	Ei. Abivahendite tagamine ei kuulu ETO apteekide kohustuste hulka. Nende osutatav elutähtis teenus on ravimite vastuvõtmine, säilitamine ja jaemüük koos nõustamisega. Sellel on kriisiolukorras nende peamine fookus. See ei välista muude apteegikaupade, sealhulgas abivahendite väljastamist, kui see on konkreetses apteegis võimalik. ETO apteekide ja ETO hulgimüüjate teemal on Ravimiameti veebilehel ka eraldi rubriik (sh info, millised apteegid täna juba ETO-d on): Ravimitega varustamine kui elutähtis teenus | Ravimiamet
Nr 46 | 10:52 | 1 poolthääl ÜVK pakkujad on KOV-i osalusega või kuuluvad KOV-ile. Nõuame iseenda käest. Kas nad suudavad nõudeid täita?	**KOV-il on siin kaks rolli: vee-ettevõtja omanik ja elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja.** KOV-i osalusega äriühing on eraldi juriidiline isik ning omandisuhe ei vabasta ettevõtet toimepidevuse nõuete täitmisest. KOV kehtestab teenuse toimepidevuse nõuded, ettevõte korraldab nende täitmise. Omanikuna saab KOV suunata ka ettevõtte investeeringuid ja arengut. **Kas konkreetne ettevõte suudab nõudeid täita, tuleb hinnata tema riskianalüüsi, kriisiplaani ja tegeliku suutlikkuse põhjal.** Selleks tuleb koos ettevõttega välja selgitada peamised kitsaskohad, näiteks sõltuvus elektrist, varutoite olemasolu, personali ja varuosade kättesaadavus ning teenuse taastamise võimalused. Puudujääkide korral tuleb kavandada vajalikud tegevused, investeeringud ja rahastus. Nõuded peavad olema põhjendatud ja proportsionaalsed ning lähtuma sellest, milline teenuse tase on elanike ja teiste kriitiliste teenuste jaoks vajalik. KORKS võimaldab vajaduse korral sätestada toimepidevuse nõuete täitmise maksimaalse tähtaja, mida arvestatakse isiku elutähtsa teenuse osutajaks määramisest (§ 82 lg 9 p 6). Päästeamet saab KOV-i kriisivalmiduse nõustamisel toetada riskide ja koostöövajaduste läbimõtlemist. Ettevõtte tehnilised lahendused ning nende rahastamine tuleb kavandada KOV-i ja vee-ettevõtja koostöös. Nõuete kehtestamisega peab seega kaasnema ka plaan, kuidas vajalik suutlikkus saavutada.
Nr 55 | 13:47 | 1 poolthääl	**KOV-ide korraldatavate elutähtsate teenuste toimepidevuse nõuete ühtlustamiseks on mitu võimalust, kuid konkreetset**

Küsimus	Vastus
Kas riigiasutusel on kavas ühtlustada ETO-de toimepidevuse nõudeid? Praegu esitavad erinevad ETKA-d (KOV-id) samale ETO-le erinevaid nõudeid.	**lahendust ei ole veel kokku lepitud.** Nii senine HOS kui ka KORKS näevad ette, et KOV kehtestab enda korraldatavate elutähtsate teenuste toimepidevuse nõuded. Seetõttu võivad eri omavalitsused kehtestada samale teenuseosutajale erinevaid nõudeid. Praeguse õigusraamistiku raames oleks võimalik kaaluda täidesaatva riigivõimu asutuste koostöös KOV-idele soovitusliku näidismääruse koostamist või ühiste lähtekohtade väljatöötamist. See lihtsustaks nii KOV-ide kui ka mitme omavalitsuse territooriumil tegutsevate ettevõtjate tööd, säilitades võimaluse arvestada kohalike riskide ja vajadustega. Praegu ei ole sellekohast ajakava ega vastutajat kokku lepitud.
Nr 64 | 11:51 | 0 poolthäält Kas on plaan teha kinnisvarasektoriga (arendajate ja maakleritega) koostööd, et arvestataks kriisivalmidusega? See tähendab murede ennetamist, suunates arendusi ja inimeste valikuid.	Kinnisvarasektori kaasamine sõltub konkreetsest vajadusest ning seda peaks korraldama eelkõige asutus või KOV, kelle ülesannete täitmisega koostöö seondub. Kriisivalmidusega arvestamine ei peaks piirduma üksnes kriisiülesannete täitmiseks valmistumisega. Riske tuleb ennetada ja maandada ka tavapärases planeerimis- ja arendustegevuses, näiteks arvestades uute arenduste asukoha, taristu toimepidevuse, evakuatsiooni- ja varjumisvõimalustega. Seetõttu on oluline teha kinnisvaraarendajate ja teiste sektori osalistega koostööd juba arenduste kavandamisel.
Nr 74 Miks peab ETO-de nõuete määrust sisuliselt muutma, kui see vastab KOV-i vajadustele ja KORKS-ist tulenevatele sätetele?	Kui kehtiv määrus päriselt vastab KOV-i vajadustele ja kõigile KORKS-i nõuetele, siis ei peagi seda muutmise pärast sisuliselt ümber tegema. Eesmärk ei ole senist toimivat lahendust lammutada, vaid kontrollida, kas KORKS-i uus tervikloogika on määruses täielikult kaetud. Täiendavalt tuleb vaadata vähemalt seda, kas määruses on piisavalt arvestatud: • nii tsiviilkriisi kui ka riigikaitselise kriisiolukorraga; • vajaduse korral sõjalise riigikaitse vajadustega; • sellega, millise teenuse või teenuse osa kohta toimepidevuse nõuded kehtivad; • teenuse järjepideva toimimise, katkestuse ennetamise ja teenuse taastamisega;

Küsimus	Vastus
	• teenuse piiramise põhimõtetega enne kriisi ja eri kriisiolukordades; • sisseostetavate kriitiliste tugiteenuste ja muude oluliste sõltuvustega; • sellega, millal on tegemist ulatusliku katkestuse või selle ohuga ja kuidas sellisel juhul lahendamist korraldatakse; • katkestusest, selle ohust, olulisest häirest ja kriisiolukorrast teavitamise ning nende sündmuste kohta üksikasjaliku aruande esitamise tingimuste ja korraga. NB! Lisaks tuleb vaadata, kas juba CER-direktiivi ülevõtmisel lisandunud nõuded on määruses asjakohases ulatuses kajastatud. Eelkõige puudutab see riskide ja ristsõltuvuste hindamist, toimepidevusmeetmeid ning häiretest ja intsidentidest teavitamist. Seega on lähtekoht väga praktiline: säilitada see, mis töötab, ja muuta või täiendada ainult seda, mida KORKS-i uus raamistik tegelikult juurde nõuab. Üksnes viidete vahetamine HOS-ilt KORKS-ile ei pruugi selleks olla piisav. Sama nõuetele vastavuse kontroll on vajalik ka ministeeriumide kehtestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse määruste puhul.

Teadmisvajadus, personal ja kommunikatsioon

Küsimus	Vastus
Nr 14 | 11:08 | 4 poolthäält Kes hakkab otsustama teadmisvajaduse üle? Kas see toob kaasa KOV-is RS-lubade taotlemise? Samas on ilma infota raske KV-d ja KL-i toetavaid tegevusi planeerida.	Riigisaladuse puhul kontrollib teabevaldaja enne teabe avaldamist, kas isikul on vastava taseme riigisaladusele juurdepääsu õigus ja teadmisvajadus. KOV peab põhjendama, millist teavet ja milliste ülesannete täitmiseks vajatakse. KORKS § 129 annab KOV-ile õiguse saada oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet selles sättes ette nähtud ulatuses. Riigisaladusele juurdepääsulubade taotlemise vajadus ei teki KORKS-i jõustumisest automaatselt, kuid see võib tekkida juhul, kui konkreetsete ülesannete täitmine eeldab juurdepääsu

Küsimus	Vastus
	riigisaladusele. Võimaluse korral tuleb KOV-ile anda planeerimiseks vajalik teave kujul, mis ei eelda juurdepääsu riigisaladusele.
Nr 38 | 11:33 Kui KOV-i ametnik on SA-ametikohal, soovib sellel tulevikus jätkata ning riigikaitselise kriisi ajal sinna minna, kas KOV peaks sellest inimesest juba loobuma?	Ei, KOV ei pea ametnikust automaatselt loobuma. Sõjaaja ametikohale määramine ei tähenda, et inimene peaks oma praeguselt ametikohalt lahkuma või et teda ei võiks määrata kriisiülesandega ametikohale. Kui inimesel on nii sõjaaja ametikoht kui ka KOV-is kriisiülesandega ametikoht, tuleb arvestada KORKS §-s 108 sätestatud ülesannete kattumise lahendamise korraga. Kaitseliidu tegevliikmete puhul tuleb lisaks arvestada Kaitseliidu seadusest ja kaitseväeteenistuse seadusest tulenevate erisustega. KOV peab siiski juba valmistumise ajal läbi mõtlema, kuidas tagada ülesannete täitmine juhul, kui inimene asub täitma oma sõjaaja ametikoha ülesandeid, sealhulgas kavandama võimaliku asendamise.
Nr 43 | 10:24 | 1 poolthääl Riigisaladuse ja KOV-i teadmisvajaduse dekonfliktimine: kuidas planeerida tundmatu vastu ning luua võimeid õigetesse kohtadesse?	KOV-ile tuleb anda tema kriisiülesannete täitmiseks vajalikku planeerimisteavet, arvestades seejuures teabe juurdepääsupiiranguid. Kõigi riigikaitseliste plaanide või ohuhinnangute avaldamine ei ole selleks tingimata vajalik. Näiteks saab asjaomane riigiasutus anda KOV-ile vajalikud lähteülesanded, kirjeldada toetavate tegevuste ja võimete vajadust ning leppida kokku koostöökorralduse, avaldamata seejuures salastatud üksikasju. Kui planeerimine eeldab siiski juurdepääsu konkreetsele riigisaladusele, tuleb järgida riigisaladusele juurdepääsu korda.
Nr 51 | 12:09 | 1 poolthääl	EVK ei täida oma ülesandeid üksi, vaid koostöös ettevõtjate ja riigiasutustega. Samas on

Küsimus	Vastus
Kas Eesti Varude Keskus (EVK) tuleb personali nappust arvestades toime kõigi antud ülesannetega?	personalinappus murekoht, eriti pikaajalises kriisis, kui korraga tuleb kasutusele võtta mitu varu ja tagada töötajatele puhkust. Uued ülesanded, nagu turuseire ja alates 1. jaanuarist 2027 ka rahvusvahelise mittesõjalise abi koordineerimine, vajavad lisatööjõudu ning rahastust. Et saaksime kõigi ülesannetega ka pikemas vaates hakkama, peavad ressursid ülesannetega kaasas käima.
Nr 53 | 12:33 Kui ühe asutuse teenuse toimimine sõltub teise asutuse toimepidevusest, siis millise paragrahvi alusel saab oma teadmisvajadust põhjendada?	Teabe küsimise aluseks võib olla KORKS § 129, mis annab püsiva kriisiülesandega asutusele ja isikule, sealhulgas KOV-ile ja elutähtsa teenuse osutajale, õiguse saada oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet. See võib hõlmata ka juurdepääsupiiranguga teavet, kui selle väljastamist või sellele juurdepääsu ei reguleeri muu õigusakt. KORKS § 129 ei asenda siiski riigisaladusele juurdepääsu ega isikuandmete töötlemist reguleerivaid erinõudeid. Teabe taotlemisel tuleb põhjendada, millise ülesande täitmiseks ja mis eesmärgil teavet vajatakse. Näiteks võib selleks olla vajadus hinnata, kuidas teise asutuse teenuse katkestus mõjutab enda teenuse toimepidevust. Arvestada tuleb ka avaliku teabe seaduse (AvTS) ning muude asjakohaste õigusaktidega, sealhulgas teabele juurdepääsu piirangutega.
Nr 76 Küsimus HTM-ile: kas kriisiplaan, sh näiteks evakuatsiooniplaan ning info selle kohta, kus asuvad kriisivarud, abivahendid jne, peab olema „teadetetahvlil” ehk avalikult nähtav? Sel juhul on see nähtav ka kriisi põhjustajale, näiteks terroristile.	Kogu kriisiplaan ei pea olema avalikult nähtav. Eelkõige tuleb tagada, et töötajad ja teised asjaomased isikud teaksid, kuidas kriisiolukorras tegutseda, millised on nende ülesanded ning kust vajalikku teavet leida. Tundlikku teavet, näiteks kriisivarude täpseid asukohti või turvalisusega seotud korralduslikke üksikasju, ei ole vaja avalikult välja panna. Kui teabe avalikuks tulek kahjustaks kriisiolukorra lahendamist või asutuse toimepidevust, tuleb sellele kohaldada KORKS §-s 130 sätestatud juurdepääsupiirangut.

Küsimus	Vastus
	HTM-i seminaril toodud näite eesmärk oli rõhutada, et kriisiplaan peab olema praktiline, lühike ja arusaadav. Mahuka ning teiste asutuste plaanidest üle võetud dokumendi asemel on olulisem koostada konkreetse asutuse vajadustest lähtuv plaan, mida töötajad tunnevad ja suudavad tegelikus olukorras rakendada.

Varud tarned ja kriisipoed

Küsimus	Vastus
Nr 16 | 12:11 | 4 poolthäält Kuidas on planeeritud toidu jagamine, kui maksesüsteemid ei tööta ja ülesanne suunatakse KOV-ile? Kuidas vältida spekulatsioone? KOV-i varud on ju olematud.	Maksesüsteemide katkestus ei tähenda automaatselt, et toidu jagamine muutub KOV-i ülesandeks. Esmane eesmärk on säilitada tavapärase kaubandusvõrgu toimimine. Eesti Pank on koostöös pankade ja kaupmeestega arendanud võrguühenduseta kaardimakseid, mis võimaldavad teatud kauplustes piiratud ulatuses tasuda ka tavapäraste ühenduste katkemisel. Lisaks arendab Eesti Varude Keskus (EVK) üle-eestilist kriisipoodide võrgustikku, et tagada toidu ja esmatarbekaupade kättesaadavus ka ulatuslike elektrikatkestuste ajal. Eestis on toiduvarud nii tootjatel, kaupmeestel kui ka riigil. EVK hallatav riigi valmistoiduvaru on mõeldud eelkõige ulatuslikeks kriisideks, kui tavapärased tarneahelad ei toimi ja muud võimalused inimeste toitlustamiseks on ammendunud. Riigi toiduvaru kasutuselevõtu otsustab üldjuhul Vabariigi Valitsus, kuid vahetut tegutsemist eeldava ohu korral võib seda teha ka tegevusvaru haldamise eest vastutav minister (KORKS § 101 lg-d 1 ja 2). Varu vahetu jagamise või toitlustamise korraldab kriisile reageeriv asutus, vajaduse korral ka KOV. Seetõttu on KOV-il oluline kavandada koostöös riigiasutuste, kaupmeeste ja teiste partneritega, kuidas tagada abi inimestele, kes ei suuda kriisiolukorras ise toitu hankida. Spekulatsioonide ja põhjendamatu kokkuostmise vältimiseks on oluline ka õigeaegne, selge ja ühtne teavitamine toidu kättesaadavusest ning rakendatavatest meetmetest.

Küsimus	Vastus
Nr 40 | 12:16 | 2 poolthäält Mille järgi on kütusevaru arvestatud? Praegu on rahuaeg, kuid kriisi ajal suureneb kütusevajadus drastiliselt.	Kütusevaru suurus lähtub vedelkütusevaru seadusest ja rahvusvahelistest kohustustest. Seaduse kohaselt ja Rahvusvahelise energiaagentuuri (IEA) liikmena peab Eesti hoidma vähemalt 90 päeva tavatarbimisele vastavat varu ja osalema rahvusvaheliste tarnehäirete lahendamises. Riigi kütusevaru vastab üldjuhul 90 päeva tavatarbimisele. Sel aastal võeti solidaarselt IEA ettepanekul osa varust kasutusse, seega on hetkeseisuga kütusevaru tavatarbimise kohaselt ca 81 päevaks. See ei tähenda, et varu jätkub igas kriisis täpselt nendeks päevadeks, vaid see sõltub loomulikult olukorrast. Generaatorid ja kriisi lahendav transport võivad vajada rohkem kütust, samal ajal võib muu tarbimine väheneda. Kriisiaegse kütusetarbimise analüüsi järgi kasvaks ulatusliku elektrikatkestuse tingimustes generaatorite kasutuselevõtuga valdavalt just diiselkütuse tarbimine, hinnanguliselt ca 15,1 miljonit liitri võrra kuus. Võrdluseks tavapärane diislikütuse tarbimine on ca 80 miljonit liitrit kuus. Riigi tegevusvarus on ligikaudu 230 miljonit ja EVK operatiivvarus veel 8 miljonit liitrit diislikütust. Ettevõtetel on lisaks umbes ühe kuu tavatarbimise varu. Nimetatud analüüs aitab Kliimaministeeriumil hinnata, kus on kütust kriisis kõige rohkem vaja ja kas tarbimist tuleb piirata.
Nr 41 | 12:17 Kui KOV on suutnud kütusetarnijaga kokkuleppe sõlmida, kas pole ohtu, et riik kui vanem ja rikkam vend selle „kaaperdab”?	Ei, vastupidi – soovitame KOV-idel sõlmida kütusetarnijatega kokkulepped juba enne kriisiolukorda. Riigi eesmärk on, et tavapärased tarneahelad ja sõlmitud lepingud toimiksid võimalikult kaua ka kriisi ajal. Mida paremini on kütusevajadus ette planeeritud ja tarnijatega kokku lepitud, seda väiksem on vajadus riigi sekkumiseks. Riigi kütusevaru eesmärk on toetada kütusetarnete jätkumist ka tarnehäirete korral. Varu kasutuselevõtmisel müüb EVK kütust turuosalistele, kes varustavad tanklaid ja täidavad klientidega sõlmitud lepinguid. Seetõttu on KOV-i ja kütusetarnija vahelised kokkulepped olulised. Kui kütust ei jätku kõigi vajaduste katmiseks, võib siiski tekkida vajadus riiklikuks sekkumiseks ja tarbimise piiramiseks. Sellisel juhul lähtutakse kriisiolukorra lahendamise prioriteetidest, eelkõige inimeste elu ja tervise kaitsmisest. Seega ei saa ükski

Küsimus	Vastus
	leping tagada absoluutset eelisõigust kütusele, kuid eelnevalt sõlmitud kokkulepped aitavad oluliselt kaasa varustuskindlusele. Riigi kütusevaru kasutuselevõtu ja kütuse tarbijateni jõudmise kohta vt ka küsimuse nr 50 vastust.
Nr 50 | 12:06 | 1 poolthääl Kuidas toimub kütusevarude jagamine? Kas see on täpsemalt planeeritud? Praegu puudub KOV-idel täpsem info. Kui tuleb elektrikatkestus, siis kuidas täpselt saame…	**Riigi kütusevaru jõuab tarbijateni kütusemüüjate ja tavapärase tarnevõrgu kaudu.** EVK ei väljasta kütust otse KOV-idele ega teistele lõpptarbijatele. Varu eesmärk on tagada kütuse kättesaadavus tarnehäirete korral; kütuse eest tuleb jätkuvalt tasuda. Riigi kütusevaru kasutuselevõtu otsustab üldjuhul Vabariigi Valitsus. Vahetut tegutsemist eeldava ohu korral võib otsuse teha ka tegevusvaru haldamise eest vastutav minister (vedelkütusevaru seaduse § 7 lg 2 ja KORKS § 101 lg 2). Seejärel pakub EVK kütust kütuseettevõtjatele vastavalt nende turuosale. KOV saab kütust osta tanklast või oma lepinguliselt tarnijalt. Elektrikatkestuse ajal saab kasutada autonoomse elektritoitega tanklaid. **Elektrikatkestus ise ei tähenda veel kütusepuudust ega vajadust riigi varu kasutusele võtta.** KOV-il tuleb juba enne kriisi läbi mõelda, kust kütust saadakse, kuidas seda tellitakse ja selle eest tasutakse ning kes korraldab kütuse transpordi generaatorini. Samuti tuleb kavandada varulahendus juhuks, kui tavapärane tarnija või tankla ei ole kättesaadav. EVK soovitab üle 1000 liitri ööpäevas tarbivatel kasutajatel tarned lepinguga kokku leppida ning väiksematel tarbijatel läbi mõelda kütuse hankimise ja veo võimalused. Kohapeal tasub hoida ja regulaarselt uuendada vähemalt 72 tunni vajadust katvat kütusevaru ning võimaluse korral kogu tarneahel läbi harjutada. Tarnijatega kokkulepete tegemist käsitleb ka küsimuse nr 41 vastus.
Nr 66 | 12:17 | 0 poolthäält Kuidas jõuavad varud KOV-i?	Varude kättesaadavus ja kohaletoimetamise korraldus sõltuvad varu liigist. • **Kütus.** KOV saab kütust oma lepinguliselt tarnijalt või töötavast tanklast. Riigi kütusevaru kasutuselevõtmisel jõuab kütus tarbijateni üldjuhul tavapärase tarnevõrgu kaudu. • **Toiduvaru.** EVK komplekteerib toiduvaru ja korraldab selle veo määratud tarnekohta. Sõltuvalt kriisi iseloomust võib selleks olla kriisipood või üks kuuest vahelaost. Varu kasutuselevõtmisel antakse KOV-ile teada, kust

Küsimus	Vastus
	toiduvaru kätte saab. Sõltuvalt kriisi iseloomust ja kokkulepitud logistikakorraldusest võib KOV-il olla vaja korraldada toidu vedu vahelaost ning selle edasine jagamine või inimeste toitlustamine. • **Ravimivaru.** Riigi ravimivaru kasutuselevõtmisel jõuavad ravimid inimesteni apteekide kaudu. Sotsiaalministeerium tegeleb toimepidevate apteekide võrgustiku arendamisega. Kriisipoodidega samas hoones asuvate apteekide puhul on EVK lepingutes ette nähtud võimalus kasutada sama generaatori elektritoidet. EVK eesmärk on suunata varu kasutusse üldjuhul 72 tunni jooksul pärast vastava otsuse tegemist. Samas võib kogu protsess alates vajaduse väljaselgitamisest ja Vabariigi Valitsuse otsusest kuni logistika korraldamiseni võtta kuni kaks nädalat. Seetõttu peab KOV arvestama, et riigi varud ei pruugi olla kohe kättesaadavad, ning kavandama valmisoleku esialgu olemasolevate ressurssidega toime tulla. Kütusevaru kasutuselevõtu kohta vt ka küsimuse nr 50 vastust.
Nr 67 | 12:21 | 0 poolthäält Kaubandusettevõtted peaksid olema toimepidevad, kuid nad seda väga ei soovi. Kuidas kohustada neid varustama hooneid generaatoritega ja tegutsema kriisipoodidena?	Toiduseaduse § 46⁶ kohaselt saab regionaal- ja põllumajandusminister määrata seaduses sätestatud tingimustele vastavale toidu jaekaubandusega tegelevale ettevõtjale haldusaktiga püsiva kriisiülesande. Selle ülesande sisuks on tagada kriisiolukorra ajal toidu jaekaubanduse toimimine määratud piirkonna kauplustes ja vajaduse korral määratud mahus. Seadus võimaldab kehtestada määrusega ka nõuded kriisiülesande täitmiseks vajalikele vahenditele ja varustusele. Püsiva kriisiülesande saavad siiski suuremad jaekaubandusettevõtjad (poeketid), kes suudavad paremini tagada oma kriisiaegse logistika. Kriisiülesande täitmiseks määratavate kaupluste valikul saab suurel määral arvestada EVK hangetega loodud kriisipoodide võrgustikku. Väiksemate kohalike poodide puhul tasub siiski mõelda konkreetse kohaliku lahenduse peale, mis tagab nii autonoomse voolu kui ka suurema kohapealse varu hoidmise (nt väikesaared). Lihtsalt regulatsiooniga kohustus määrata ilma kindluseta, et kohustus on pikaajalise kriisi puhul täidetav, ei ole mõistlik.

Küsimus	Vastus
	EVK kriisipoodide võrgustikuga liitumine käib hanke ja lepingu kaudu. EVK hangib generaatorid ja korraldab hoolduse, kaupmees valmistab ette elektrisüsteemi, makselahendused ja tagama kauba juurdeveo. Kriisipood peab kriisis olema avatud vähemalt viis tundi ööpäevas ning pakkuma peamisi toidu- ja esmatarbekaupu. KOV saab oma piirkonna kauplustega läbi rääkida ja suunata neid osalema EVK viimases kriisipoodide hankes, tähtaeg oli 13.oktoober. Oleme EVK poolt saatnud igale KOVile ülevaate tema piirkonnas olevatest kriisipoodidest ja info hanke kohta. Aasta lõpuks on planeeritud jõuda 110 toimepideva kriisipoeni, hetkel on neid 80. Samas tuleb ühiselt läbi mõelda, kuidas toimub poe toimimine ja täitmine suure mõjuga kriisis (personal elab ilmselt samas KOVis, generaatori kütusega täitmine tuleb lahendada, poe füüsiline julgeolek, pisut suuremad poevarud kui tavatingimused seda äriliselt eeldavad jmt). Kui minna poe juurde ainult soovitusega võtta kohustusi, siis see ei tule sealt ilmselt positiivset tulemust.
Nr 68 | 12:27 | 0 poolthäält Kas mõnel KOV-il on reaalselt olnud võimalik sõlmida kütusetarneleping? Kütust müüvatel ettevõtetel puudub huvi.	EVK ei kogu andmeid KOV-ide sõlmitud kütusetarnelepingute kohta, mistõttu puudub ülevaade, kui paljudel KOV-idel on õnnestunud sellised lepingud sõlmida. Senise tagasiside põhjal on kütusemüüjatel huvi lepinguid sõlmida, kuid tarnetingimused peavad olema majanduslikult ja logistiliselt mõistlikud. Väikeste koguste kiire tarnimine, eriti hajaasustusega piirkondadesse, võib olla keeruline ja kulukas. Kütusemüüjad on EVK-le märkinud, et üle 1000 liitri suuruse prognoositava ööpäevase tarbimise korral on nad üldjuhul valmis tarnelepinguid sõlmima. Kui väikeste mahtude või muude asjaolude tõttu ei õnnestu tarnelepingut sõlmida, tuleks KOV-il või elutähtsa teenuse osutajal kaaluda kohapealse kütusevaru loomist ning planeerida, kuidas vajaduse korral kütus generaatoriteni toimetada. Väiksemate kütusekoguste vedu võib olla võimalik ka ilma ADR-veokijuhi tunnistuseta, kuid see sõltub veetavast kogusest, veoviisist ja muudest tingimustest. Kõik asjakohased ohutusnõuded peavad olema täidetud.

Küsimus	Vastus
	Kütusetarnijatega eelnevate kokkulepete olulisuse kohta vt ka küsimuse nr 41 vastust.
Nr 71 | 13:40 | 0 poolthäält Kas KliM võiks tulevikus jagada KOV-idele oma praktilist kogemust varude loomisel?	Kliimaministeeriumil endal eraldi varusid ei ole, kuid saame jagada kogemusi sellest, kuidas meie valitsemisala elutähtsa teenuse osutajad oma varusid ja varustuskindlust tagavad ning kuidas koostöös EVK-ga korraldatakse riigi tegevusvarude moodustamist ja haldamist. Neid kogemusi saame KOV-idega jagada, et toetada nende enda varude ja varustuskindluse planeerimist.

Kommentaarid ja tähelepanekud

Nr 7 | 5 poolthäält

Ka ettevalmistuste faasis on raha vaja. 2% tähendab eri KOV-ides väga erinevat summat ja KOV-ide eelarved ei ole selleks valmis. Ei saa rääkida ainult kriisiaegsest rahastusest.

Nõustume, et kriisivalmiduse tagamine eeldab rahastust juba ettevalmistamise ajal, mitte üksnes kriisiolukorras. Samuti on KOV-ide võimalused ja kuluvajadused erinevad. Evakuatsioonikohtade valmisoleku tagamise kohustus puudutab vähemalt 2% elanikkonnast, kuid selle täitmiseks vajalikud kulud sõltuvad muu hulgas olemasolevast taristust ja kohalikest oludest.

Kriisivalmiduse rahastamine on jätkuvalt oluline väljakutse ning vajadusi käsitletakse nii riigieelarve kui ka Euroopa Liidu järgmise eelarveperioodi rahastamise kavandamisel.

Vt ka küsimuse nr 1 vastust.

Nr 27 | 11:59 | 3 poolthäält

Kui Päästeamet vastutab evakuatsioonitranspordi eest, siis ka tagasipöördumise transpordi eest.

PäA vastutab evakueeritavate transpordi eest ohustatud alalt ohutusse asukohta. PÄA teavitab elanikkonda, kui oht on möödas ning on võimalik päritolupiirkonda tagasi pöörduda. Tagasipöördumist ei ole eraldi KORKS-is käsitletud.

Nr 47 | 11:24 | 1 poolthääl

Tarneahel on ju HTM-ile teada ja seda peaks hakkama lahendama ministeeriumi tasandil. Üks auto või tarnija viib toitu nelja KOV-i koolidesse.

Tähelepanek on asjakohane. Haridusasutuste toitlustamise tarneahelad võivad hõlmata mitut KOV-i ning sõltuda samadest tarnijatest ja transpordilahendustest. Seetõttu ei pruugi nende toimepidevuse tagamine olla lahendatav üksnes ühe KOV-i tasandil.

Sellised ühised sõltuvused tuleb riskide hindamisel välja selgitada ning kavandada koostöös KOV-ide, teenuseosutajate ja vajaduse korral HTM-iga võimalikud lahendused.

Nr 52 | 12:30 | 1 poolthääl

KORKS-i käsiraamat asub siin: https://riigikantselei.ee/korks-kasiraamat

Nr 63 | 11:25 | 0 poolthäält

HTM-i soovitus tegeleda varustuskindlusega on väga hea, kuid KOV ei suuda lahendada kõiki maailmahädasid. Osa vastutusest peab jääma ka inimestele ja riigile.

Nr 65 | 11:55 | 0 poolthäält

Vaadates, mida iga asutus praegu nõuab, on KOV-ile pandud päris palju kohustusi, mida on ilmselt lõpuks keeruline täita.

Nr 73 | 14:16 | 0 poolthäält

Luunja vallale: mis väärtuse oleks loonud see, kui kõik 120 korteriomanikku oleksid seisnud ümber kahe generaatori?

Nr 56 | 13:56 | 1 poolthääl

Kes juhtis Saaremaal elanikele suunatud kommunikatsiooni: KOV või ETO? Kas Terviseamet toetas?